

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ПЕДАГОГА

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26.08.2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інфомедійна грамотність педагога
Викладач (-і)	Матішак Маріанна Василівна
Контактний телефон викладачів	+380967124568
E-mail викладачів	marianna.matishak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації, онлайн (viber, e-mail) і офлайн
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Освітній компонент «Інфомедійна грамотність педагога» відноситься до циклу професійної підготовки і вибіркового компонентом ОПП «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Актуальність вивчення освітнього компонента зумовлена потребою підвищення рівня медіакультури сучасних педагогів, формування у них здатності якісно і ефективно використовувати медіаресурсив професійній діяльності. Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Інфомедійна грамотність педагога» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді освітніх компонентів навчального плану магістрів з дошкільної освіти «Менеджмент дошкільної освіти», «Педагогічне партнерство ЗДО з різними соціальними інституціями», «Організація педагогічного процесу в ЗДО різного типу освіти» та ін.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета навчальної дисципліни – ознайомлення здобувачів ОР «магістр» з теоретико-методологічними особливостями формування інфомедійної грамотності особистості педагога, специфікою сучасного медіапростору та його вплив на ефективність освітнього процесу в ЗДО, удосконалення загальних і фахових компетентностей майбутніх магістрів з дошкільної освіти, розвиток критичного й аналітичного мислення, здатності до навчання упродовж життя. Цілі дисципліни: - формувати у майбутніх магістрів уявлення про особливості розвитку і функціонування сучасного інформаційного простору; - ознайомити здобувачів зі стандартами інформації в медіасередовищі, технологіями впливу медіа на соціум, механізмами роботи традиційних та соціальних медіа, особливості дезінформації та маніпуляцій; - розвивати критичне й аналітичне мислення, інфомедійну грамотність майбутніх вихователів ЗДО, здатність до використання інноваційних технологій, засобів і методів безпечної поведінки в інформаційному просторі; - розвивати готовність майбутніх педагогів до формування основ медіаграмотності учасників освітнього процесу в сучасних ЗДО; - формувати здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Компетентності:

ІК. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Програмні результати навчання:

ПР-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПР-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПР-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПР-8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПР-10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	012 Дошкільна освіта	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Інфомедійна грамотність педагога». Медійний простір України	2	2	10

Тема 2. Роль медіа у формуванні сучасної картини світу. Стандарти в медіа	2	2	10
Тема 3. Маніпулятивні можливості медіа. Технології впливу медіа на особистість	2	2	10
Тема 4. Медіаосвіта як засіб розвитку критичного мислення	2	4	10
Тема 5. Використання медіаресурсів в освітньому процесі ЗДО	2	4	10
Тема 6. Програми розвитку медіаграмотності дітей дошкільного віку	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 90 балів, за контроль самостійної роботи – 10 балів) Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту) як КСР.
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування. Письмові роботи виконуються у формі есе, презентацій, ментальних карт (на вибір) до кожного практичного заняття, поточні тестування в системі дистанційного навчання. Індивідуальне завдання у формі презентації. Для здобувачів заочної форми навчання – електронний варіант есе, презентації, ментальної карти (на вибір), тестування.
Практичні заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття та виконання практичних завдань та завдань запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 100 б. Вага оцінки за всі практичні заняття – 90 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	виконання 50% завдань
Підсумковий контроль	форма контролю – залік; зарахування заліку за результатами оцінок за практичні заняття та самостійну роботу, проходження тестування у системі дистанційного навчання https://d-learn.pro/

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)
- Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.)

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти»

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Додаткові бали

Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)»

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. Київ : АУП, ЦВП, 2019. 80 с.
2. Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. Абетка візуальної грамотності / за ред. О. Волошенюк, В. Іванова, Р. Євтушенко. Київ : АУП, ЦВП, 2019. 80 с.
3. Інфомедійна грамотність: імплементація в освіті дорослих : навч.- метод. посіб. / Т. В. Водоласька, Н. І. Курмишева, Т. А. Устименко ; упор. Т. А. Устименко. Полтава : ПОППО ім. М. В. Остроградського, 2021. 108 с.
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL : <https://goo.gl/ubhjQz>.
5. Медіаосвіта. Основи медіаграмотності: навч.-метод. посіб. для курсу «Основи медіаграмотності» / укл. С. О. Троян, Ткачук А. В. Умань: ПП Жовтий О.О., 2014. 128 с.
6. Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів: монографія / за наук. ред. Л. А. Найдьонової, Н. І. Череповської; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Міленіум, 2014. 348 с.
7. Практична медіаграмотність : міжнародний досвід та українські перспективи : збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції. Київ : Центр Вільної Преси, Академія укр. преси, 2018. 244 с.
8. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennyakoncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
10. Субашкевич І.Р. Формування медіаосвіченості студентської молоді: монографія / І.Р. Субашкевич. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 249 с.
11. Шейбе, С., Рогоу, Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителя / перекл. з англ. С. Дбюма; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ: Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. 319 с.

Додаткова література:

12. Вальорська М. Агнешка Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорська ; пер. з нім. В. Олійника К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
13. Жорнова О. Здатність до вирізнення токсичного контенту як відповідність рівня цифрових компетентностей викладачів закладів вищої освіти потребам українського суспільства. URL : <https://medialiteracy.org.ua/zdatnist-do-vyriznennya-toksychnogo-kontentu->

[yak-vidpovidnist-rivnya-tsyfrovyh-kompetentnostej-vykladachiv-zakladiv-vyshhoyi-osvity-potrebam-ukrayinskogo-suspilstva/](#)

14. Жорнова О. І., Жорнова О. І. Якість вищої освіти України та медіаграмотність науково-педагогічної спільноти: виклики без відгуків. *Вища школа*. 2019. № 10. С. 38-44.
 15. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти: збірник статей / редкол. В.Ф. Іванов та ін. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с.
 16. Кравчишина О.О. Формування готовності майбутніх вихователів до використання засобів медіаосвіти у навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2018. 23 с.
 17. Кудрявцева К. Динаміка поширення фейків в соціальному просторі. URL : <https://medialiteracy.org.ua/dynamika-poshyrennya-fejkiv-v-sotsialnomu-prostori/>
 18. Матішак М. Організаційно-педагогічні умови розвитку медіакультури майбутніх педагогів. Педагогічний альманах. Випуск 51. 2022. С.105-112.
 19. Миронова В.В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини URL : http://mdgu-kid.at.ua/publ/informacijna_kultura_jak_osnova_zagalnoji_kulturi_ljudini/1-1-0-68
 20. Михальченко І. Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку в Україні. Профспілка працівників освіти і науки України. 25 березня 2019. URL: <https://pon.org.ua/novyny/6978-suchasniyprostr-medagramotnost-ta-perspektivi-yogo-rozvitku-vukrayin.html>
 21. Особливості національної медіаекології. Інститут Екології масової інформації. URL: <http://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco>
 22. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика: сучасні підходи URL : http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/manipulation/informatsiyna_politika_suchasni_pidkhodi/
 23. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Posibnyk_z_medagramotnosti_2019_ukr.pdf
 24. Семеняко, Ю. Б. Культура медіаспоживання в сім’ї: сучасний стан дослідження проблеми. Молодь і ринок: наук.-пед. журнал. Дрогобич, 2016. 11-12, 142-147.
- Холод О. Соціальні комунікації як поняття в науковій галузі «соціальні комунікації». URL: <http://www.Pop/all/soc-alh-komun-kac-jak-ponjatjav-naukov-i-galuz-soc-aln-komun-kac.html>

Internet-джерела:

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua/pro-aup/misija/>
2. Вивчай та розрізняй. URL : <https://ms.detector>
3. По той бік новин. URL : <https://www.facebook.com/behindtheukrainenews/>
4. Портал: медіаосвіта і медіаграмотність. URL: <https://medialiteracy.org.ua/>

Викладачі кандидат педагогічних наук, доцент **Маріанна МАТІШАК**